

**URZĄD OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

*Dyrektor Urzędu
Robert Tyszewicz*

Warszawa, 2 października 2020 r.

DO.0150.115.2020.AK

Pani
Katarzyna Szymielewicz
Prezes Fundacji Panoptikon
ul. Orzechowska 4 lok. 4
02-068 Warszawa
fundacja@panoptikon.org

W odpowiedzi na wniosek złożony w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1429), w dniu 18 września 2020 r. uprzejmie informuję, że w piśmie z dnia 14 września 2020 r. do Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego Prezes UODO zwrócił uwagę na kwestię regulacji art. 70a prawa bankowego.

W załączeniu przesyłam pismo z KNF-u dotyczące barier z zakresu FinTech wraz z załącznikiem, na które Prezes UODO udzielił ww. odpowiedzi.

Z poważaniem

DYREKTOR URZĘDU
OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

Robert Tyszewicz

Klauzula informacyjna dla osób składających wnioski o udostępnienie informacji publicznej

1. Informacje dotyczące administratora danych

Administratorem Państwa danych osobowych jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (Prezes UODO) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Stawki 2.

Mogą się Państwo z nim kontaktować w następujący sposób:

- listownie na adres: *ul. Stawki 2, 00-183 Warszawa*,
- przez elektroniczną skrzynkę podawczą na stronie: <https://www.uodo.gov.pl/pl/p/kontakt>,
- telefonicznie: (22) 531 03 00.

2. Inspektor ochrony danych

Nad prawidłowością przetwarzania danych w UODO czuwa wyznaczony przez Prezesa UODO inspektor ochrony danych, z którym mogą się Państwo kontaktować:

- listownie na adres: *ul. Stawki 2, 00-183 Warszawa*,
- przez elektroniczną skrzynkę podawczą na stronie: <https://www.uodo.gov.pl/pl/p/kontakt>,
- poprzez e-mail: iod@uodo.gov.pl.

3. Cel przetwarzania danych oraz podstawy prawne

Będziemy przetwarzać Państwa dane osobowe w celu załatwienia Państwa sprawy, na podstawie:

- art. 6 ust. 1 lit. c i/lub e i art. 9 ust. 2 lit. g rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2),
- ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1429 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. poz. 1000 z późn. zm).

Następnie Państwa dane będziemy przechowywać w celu wypełnienia obowiązku archiwizacji dokumentów wynikających z ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (t.j. Dz.U. 2018 r. poz. 217 z późn. zm.).

4. Odbiorcy danych

Państwa dane osobowe mogą być przekazane wyłącznie podmiotom, które uprawnione są do ich otrzymania przepisami prawa. Ponadto mogą być one ujawnione podmiotom, z którymi UODO zawarł umowę na świadczenie usług serwisowych dla systemów informatycznych wykorzystywanych przy ich przetwarzaniu.

5. Okres przechowywania danych

Będziemy przechowywać Państwa dane osobowe na podstawie przepisów prawa o archiwizacji dokumentów oraz, zgodnie z obowiązującą w Urzędzie Ochrony Danych Osobowych, Instrukcją kancelaryjną - przez 10 lat od końca roku, w którym zakończono czynności w sprawie, lub dłużej, w tym wiecej, w przypadku wydania decyzji administracyjnej.

6. Przysługujące uprawnienia

Przysługuje Państwu:

- prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii;
- prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych;
- prawo do ograniczenia przetwarzania danych, przy czym przepisy odrębne mogą wykluczyć możliwość skorzystania z tego praw;
- prawo do wniesienia skargi do Prezesa UODO (na adres Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00 - 193 Warszawa).

7. Obowiązek podania danych

Informuję, że podanie danych nie jest obowiązkowe.

DFT-DFTZRI.072.16.2020.JZ

Warszawa, 26 sierpnia 2020 r.

Pani Monika Krasieńska
Dyrektor Departamentu
Orzecznictwa i Legislacji
Urząd Ochrony Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

Szanowna Pani Dyrektor,

w nawiązaniu do pisma DOL.071.11.2020.WL.MW i organizowanych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF) spotkań w ramach Zespołu roboczego ds. rozwoju innowacji finansowych FinTech (Zespół roboczy) zwracam się z prośbą o opinię odnośnie wskazanych poniżej propozycji barier, które w ocenie UKNF wiążą się z ochroną danych osobowych.

Celem prac Zespołu roboczego jest identyfikacja barier natury prawnej, regulacyjnej i nadzorczej dla rozwoju innowacji finansowych (FinTech) w Polsce oraz przygotowywanie propozycji rozwiązań, które mogłyby wyeliminować lub ograniczyć zidentyfikowane bariery.

Ponieważ w zdecydowanej większości ich usunięcie wymaga podjęcia prac legislacyjnych, niezbędne jest pozyskanie Państwa opinii oraz wsparcia merytorycznego.

W związku z tym zwracam się z prośbą o wyrażenie opinii i przeanalizowanie, w jakim zakresie wskazane zagadnienia dotyczą ochrony danych osobowych i czy w ramach obowiązujących przepisów prawnych zmiana przepisów sektora finansowego będzie zgodna z regulacjami dotyczącymi ochrony danych osobowych.

Ponieważ niektóre propozycje barier wymagają konsultacji również z innymi podmiotami to zostały one skierowane również do:

- 1) Ministerstwa Finansów: 24, 70, 102, 111, 123, 124, 131
- 2) Ministerstwa Rozwoju: 139.

Ze względu na efektywność prac nad propozycjami barier, będziemy wdzięczni za przekazanie uwag w terminie do dnia 17 września br. do końca dnia, w tym również na adres email: fintech@knf.gov.pl. Jednocześnie należy pamiętać, że UKNF nie prowadził szczegółowej analizy tych przepisów, jak również nie posiada sformalizowanego stanowiska co do konieczności ich zmiany lub doprecyzowania. Państwa odpowiedź posłuży do wypracowania dalszych kierunków działań z członkami Zespołu roboczego w zakresie ewentualnego usunięcia przedmiotowej bariery.

Więcej informacji na temat Zespołu roboczego ds. rozwoju innowacji finansowych (FinTech) dostępnych jest na stronie internetowej KNF pod adresem:

https://www.knf.gov.pl/dla_rynku/fin_tech/zespol_FinTech.

Dostępne jest tam również zestawienie wszystkich propozycji barier, które zostały zgłoszone przez uczestników rynku.

Będziemy również wdzięczni za wskazanie Państwa przedstawiciela, który mógłby brać udział w pracach Zespołu roboczego.

W wypadku pytań lub wątpliwości uprzejmie proszę o kontakt bezpośrednio z Panem Janem Ziomkiem (email: jan.ziomek@knf.gov.pl tel.: 539-530-075) lub Panem Markiem Dzieciółowskim email: marek.dzieciolowski@knf.gov.pl).

Z poważaniem,

Zbigniew Wiliński

Dyrektor Departamentu Innowacji
Finansowych FinTech

/dokument podpisany podpisem
elektronicznym/

Załącznik:

Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

L.p.	Przepis prawa/stanowisk o będące barierą	Na czym polega bariera	Propozycja zmiany	Instytucja zgłaszająca
86	art. 70a prawa bankowego	<p>Zróżnicowanie w regulacjach dotyczących analizy zdolności kredytowej.</p> <p>Obowiązujące aktualnie przepisy wprowadzają zróżnicowanie sytuacji prawnej podmiotów udzielających finansowania w zakresie sposobów, w jaki mogą przeprowadzać ocenę zdolności kredytowej pożyczkobiorców. Art. 70 a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe zawiera szczegółowe uregulowanie w zakresie konieczności przedstawiania przez banki i inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów wyjaśnień dotyczących dokonywanej przez siebie oceny zdolności kredytowej wnioskującego. Przepis tego artykułu znajduje odpowiednie zastosowanie do przedsiębiorcy ubiegającego się o pożyczkę pieniężną. Dodatkowo zgodnie z art. 105a 1a Prawa bankowego banki, inne instytucje ustawowo upoważnione do udzielania kredytów, instytucje pożyczkowe oraz podmioty, o których mowa w art. 59d ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, a także instytucje utworzone na podstawie art. 105 ust. 4 Prawa bankowego, mogą w celu oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego podejmować decyzje, opierając się wyłącznie na zautomatyzowanym przetwarzaniu, w tym profilowaniu, danych osobowych - również stanowiących tajemnicę bankową - pod warunkiem zapewnienia osobie, której dotyczy decyzja podejmowana w sposób zautomatyzowany, prawa do otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętej decyzji, do uzyskania interwencji ludzkiej w</p>	<p>Zagadnienie wymaga przede wszystkim pogłębionej refleksji oraz podjęcia strategicznych decyzji co do pożądanego modelu oceny zdolności kredytowej. Podmioty podlegające mniej restrykcyjnym regulacjom mają aktualnie większą swobodę w tworzeniu innowacyjnych rozwiązań technologicznych. Z kolei regulacje, które mają zastosowanie do podmiotów regulowanych są wyrazem troski o zachowanie praw jednostek. Bez podjęcia stosownych działań zróżnicowanie rynku będzie postępować.</p>	Koalicja na rzecz polskich innowacji (KPI)

Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

		<p>celu podjęcia ponownej decyzji oraz do wyrażenia własnego stanowiska. Również z art. 105a Prawa bankowego wynikają ograniczenia dotyczące zakresu danych, jakie mogą być przetwarzane przez określone w tym przepisie podmioty na potrzeby oceny zdolności kredytowej. Powyższa regulacja nie dotyczy wszystkich podmiotów, które mogą udzielać pożyczek (np. podmiotów niebędących bankami udzielających pożyczek osobom prowadzącym działalność gospodarczą), co prowadzi do różnicowania wymogów co do analizowania danych dot. zdolności kredytowej. Finansowania udzielające finansowania, niebędące jednocześnie instytucjami wymienionymi w przywołanych przepisach mają bardziej zliberalizowane zasady oceny zdolności. Ocena zdolności kredytowej to jeden z obszarów, w których bardzo dynamicznie rozwijają się technologie FinTech. Istnieje ryzyko, że różne podmioty na rynku będą miały dostęp do różnych technologii, co w efekcie może zachwiać konkurencję na rynku usług pożyczkowych.</p>	
88	<p>art. 3 ust. 6 ustawy o usługach płatniczych</p>	<p>Obowiązujące przepisy nie są jasne co do tego, czy istnieje możliwość udzielenia dostępu do rachunku płatniczego podmiotowi trzeciemu na podstawie zgody udzielonej przez posiadacza tego rachunku. Chodzi o sytuację, w której posiadacz rachunku, na zasadzie swobody umów, wyraża zgodę na uzyskanie dostępu do jego rachunku przez oznaczony podmiot trzeci. Wątpliwość wynika z treści art. 3 ust. 6 ustawy o usługach płatniczych, który definiuje usługę dostępu do informacji o rachunku i sprowadza się do tego, czy podmiot trzeci świadczący usługę w takim schemacie powinien być traktowany jako AISP.</p>	<p>Wyjaśnienie wątpliwości.</p> <p>Koalicja na rzecz Polskich Innowacji</p>

Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

51c	Komunikat dotyczący UKNF z 23.01.2020 - pojęcie poddostawcy	Nie jest całkowicie jasne, jak powinna być traktowana sytuacja, w której podwykonawca będzie miał dostęp wyłącznie do informacji zaszyfrowanych, których nie będzie w stanie odczytać lub nie będzie miał dostępu do takich informacji. Z jednej strony poddostawca jest zdefiniowany jako ten, który „posiada albo może posiadać identyfikowalny dostęp do informacji przetwarzanych przez podmiot nadzorowany”, a ujawnienie informacji dotyczy wyłącznie sytuacji, w której informacje są przetwarzane w sposób niezasyfrowany lub gdy są przetwarzane w sposób zaszyfrowany, ale dostęp do kluczy szyfrujących do nich posiada albo może posiadać dostawca lub poddostawca (pkt I.1.17 i I.1.23 Komunikatu). Z drugiej strony, w Komunikacie wprost wskazano, że szyfrowanie informacji nie zmniejsza ważności informacji ani nie zmienia jej klasyfikacji i oceny	Postulowane jest precyzyjne określenie, że podmiot, który świadczy usługi pomocnicze względem dostawcy usług chmurowych i ma dostęp wyłącznie do zaszyfrowanych informacji lub nie ma w ogóle dostępu do takich informacji nie jest traktowany jako poddostawca (nie uczestniczy w tzw. łańcuchu outsourcingowym)	Polska Izba Telekomunikacji i Informatyki
51g	Komunikat UKNF z 23.01.2020 - zakres stosowania komunikatu	Z treści komunikatu wynika, że znajdzie on zastosowanie także do małych instytucji płatniczych (MIP) oraz dostawców świadczących wyłącznie usługę dostępu do informacji o rachunku (only-AISP)	Postulowane jest doprecyzowanie, że komunikat nie znajduje zastosowania only-AISP oraz w ograniczonym zakresie (na podstawie zasady	Koalicja na rzecz Polskich Innowacji
24	Komunikat UKNF z 23.01.2020 - zakres stosowania komunikatu	Podmioty z sektora FinTech sygnalizują niezmiennie, że jedną z podstawowych praktycznych barier dla rozwoju FinTech-u są restrykcyjne przepisy dotyczące outsourcingu, w szczególności w kontekście korzystania z chmury. Coraz więcej rozwiązań fintechowych jest od samego początku budowanych w oparciu o architekturę chmurową. Powstają nowe modele świadczenia tych usług (w praktyce polegające na tworzeniu złożonego łańcucha poddostawców chmury). Wydaje nam się	Uwzględnienie specyficznych potrzeb sektora FinTech przy tworzeniu stanowiska UKNF w odniesieniu do outsourcingu chmurowego	Koalicja na rzecz Polskich Innowacji

Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

		<p>bardzo ważne aby stanowisko UKNF dotyczące outsourcingu chmurowego uwzględniło specyficzne potrzeby sektora FinTech. Nadmierna regulacja korzystania z chmury może przyczynić się do zatrzymania rozwoju innowacji finansowych i zmniejszenia konkurencyjności polskiego sektora FinTech. Bardziej szczegółowe uwagi w tym zakresie przedstawiliśmy w komentarzu do projektu stanowiska KNF dotyczącego outsourcingu chmurowego.</p>		
111	Art. 6a prawa bankowego	<p>Konieczność podpisywania umów outsourcingowych w przypadku testowania współpracy z podmiotami zewnętrznymi typu. FinTech lub realizacji projektów typu MVP (Minimum Value Proposition)</p>	<p>Liberalizacja w zakresie testowania rozwiązań dla umów o charakterze krótkotrwałym i walidacyjnym.</p>	Santander Bank
123	Art. 68 ust. 4 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych	<p>Przepis wymaga wykazania interesu prawnego w celu uzyskania dostępu do RDO w trybie ograniczonej transmisji. Wykładnia pojęcia "interes prawny" w praktyce sądów była dokonywana zawężająco. Szereg podmiotów będących instytucjami obowiązującymi w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, ma wynikające z przepisów ustawy, obowiązki w zakresie identyfikacji klienta obejmujące ustalenie m.in. cech dowodu osobistego. Podmiotom tym odmawiano dostępu uznając, że prezentują one interes faktyczny a nie prawny. Dostęp do RDO polega wyłącznie na potwierdzeniu prawdziwości danych, które podmiot ubiegający się o dostęp już posiada, zatem nie ma ryzyka wycieku danych. Dostępu odmówiono krajowym instytucjom płatniczym także nadzorowanym przez KNF.</p>	<p>Poszerzenie katalogu podmiotów mających dostęp do Rejestru np. poprzez uwzględnienie podmiotów, które wykażą interes faktyczny.</p>	Konfederacja Lewiatan

Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

131	Art. 106d ust. 1 Prawa bankowego	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Brak możliwości wymiany informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstw/ wyłudzeń przez istotnych uczestników rynku finansowego tj. firmy ubezpieczeniowe i faktoringowe.	Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe. Brak możliwości wymiany informacji o podejrzeniu popełnienia przestępstw/ wyłudzeń przez istotnych uczestników rynku finansowego tj. firmy ubezpieczeniowe i faktoringowe.	Biuro Informacji Kredytowej
139	Art. 17 RODO	Barierą wymagającą usunięcia jest brak regulacji sektorowych (odpowiednio dla sektora bankowego, kapitałowego, ubezpieczeniowego, płatniczego oraz pożyczkowego), które byłyby wyrazem zastosowania art. 23 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (dalej jako: "RODO") w kontekście ograniczenia praw osób, których dane dotyczą, na potrzeby wdrażania rozwiązań opartych o technologię blockchain. Przykładowo wprowadzenie stosownych ograniczeń może być niezbędne na potrzeby realizacji prawa do bycia zapomnianym (art. 17 RODO) - z uwagi na charakter technologii blockchain nie sposób byłoby przyjąć, iż takie prawo można skutecznie zrealizować w odniesieniu do danych osobowych, które znalazły się w blockchain.	Wprowadzenie przepisów krajowych przewidujących ograniczenie praw podmiotów danych na potrzeby wdrażania rozwiązań technologicznych opartych o blockchain	Polska Izba Informatyki i Telekomuni kacji
Bez numeru	Definicja przetwarzania danych Stanowisko w sprawie transgranicznego	Prośba o precyzyjne wyjaśnienie/definicji kwestii przetwarzania informacji w chmurze obliczeniowej, tzn - kiedy z perspektywy komunikatu KNF dochodzi do przetwarzania informacji w chmurze obliczeniowej? Czy sama transmisja (przekazywanie dalej) danych przez usługę chmurową (bez ich zapisywania w chmurze) jest	Ujednolicenie danych oraz jakości dokumentów przekazywanych przez pierwotnych wierzycieli przy zawarciu umowy cesji, obejmujące informacje oraz dokumentację umożliwiające prawidłowe procesowanie spraw, oszacowanie wartości wierzycielności i przeprowadzenie analizy due	Związek Banków Polskich

Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

	przetwarzania danych osobowych	już przetwarzaniem informacji w chmurze? .	diligence zakupionych portfeli.	
102	Zakres wyjaśnień dotyczących oceny zdolności kredytowej Art. 70a Prawa bankowego.	Art. 70a Prawa bankowego. Niejasne jest co Bank musi przekazać i w jaki sposób wytłumaczyć swoją decyzję, co w praktyce mocno ogranicza zastosowanie nowych źródeł danych (obraz, dźwięk, grafologia, typologia) w ocenie ryzyka i zdolności kredytowej klienta, jak również w istotny sposób ogranicza zaawansowane modele i algorytmy typu AI/ML (głębokie sieci neuronowe, itp.) jako podstawę takich decyzji.	Konieczne są jasne wytyczne co do zakresu przekazanych klientowi danych - jako uzasadnienie decyzji automatycznej, w szczególności w przypadku danych niestandardowych oraz stosowania modeli Machine Learning. Istnieje wiele metod przybliżających najważniejsze aspekty (np. wybrane cechy klienta). Jednocześnie przy danych niestandardowych, trudno założyć, że akceptowalną odpowiedzią będzie (np. dla obrazów), saturacja, kontrast, czy też specyficzne transakcje w przypadku analizy wzorców transakcyjnych. Dla zaawansowanych metod modelowania, gdzie często cechy opisująca klienta są mocno złożone i, w pewnym sensie, nieinterpretowalne, może być niemożliwym udzielenie jasnej i prostej odpowiedzi dla klienta, który nie jest zaznajomiony z technikami modelowania/przetwarzania danych. Dla przykładu, na rynku są podmioty, które na podstawie analizy zdjęć czy też głosu oceniają, czy klient powinien otrzymać kredyt. Jeżeli Bank zdecydowałby się na taką współpracę, to jak wytłumaczyć (co spełni literę i ducha tego artykułu) klientowi decyzję.	Koalicja na rzecz Polskich Innowacji

Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych

103	<p>Rekomendacja W, rekomendacja 12</p> <p>Zagadnienie zgłoszone przez KPI</p>	<p>Postanowienia dotyczące jakości danych niejasne w kontekście danych nietabularycznych (np. jakość skanu, zdjęcia, próbki audio) zwłaszcza w procesach automatycznych (system/model patrzy na dane, a nie człowiek).</p>	<p>Rozszerzenie rekomendacji o dane niestandardowe i podanie przykładów akceptowalnych kryteriów jakości danych dla formatów graficznych i audiowizualnych.</p>	<p>Koalicja na rzecz Polskich Innowacji</p>
104	<p>Rekomendacja W Komisji Nadzoru Finansowego</p>	<p>Brak jasnych postanowień w regulacjach (czego konsekwencją jest brak otwartości audytorów) dotyczących modeli typu reinforced learning w ocenie ryzyka kredytowego i zdolności kredytowej, które dynamicznie się 'douceją' do nowych danych w sposób automatyczny.</p>	<p>Wypracowanie oddzielnych zasad i rekomendacji dla modeli ML/AI (ze szczególnym uwzględnieniem głębokich sieci neuronowych i metod modelowanie w oparciu o reinforced learning).</p>	<p>Koalicja na rzecz Polskich Innowacji</p>

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	231484.710906.1386941
Nazwa dokumentu	Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Urzędu Ochrony Danych Osobowych (1).pdf
Tytuł dokumentu	Załącznik nr 1. Lista propozycji barier do Urzędu Ochrony Danych Osobowych (1)
Sygnatura dokumentu	
Data dokumentu	24.09.2020
Skrót dokumentu	D6D6268DA5B862676890284831D8EE8AC1892D54
Wersja dokumentu	1.0
Data podpisu	26.08.2020 08:30:00
Podpisane przez	Zbigniew Jacek Wiliński Dyrektor Departamentu

EZD 3.98.1.1.13741

Data wydruku: 25.09.2020

Autor wydruku:

Warszawa, 14 września 2020 r.

**URZĄD OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH**

*Departament
Orzecznictwa i Legislacji
Wydział Legislacji*

DOL.071.11.2020.WL.MW.

**Pan
Zbigniew Wiliński
Dyrektor
Departamentu Innowacji
Finansowych FinTech
Urząd Komisji
Nadzoru Finansowego
ul. Piękna 20
00-549 Warszawa
Elektroniczna skrzynka podawcza:
/2447pvjake/Skrytka ESP**

Szanowny Panie Dyrektorze,

odpowiadając na pismo z dnia 26 sierpnia 2020 r. (znak: DFT-DFTZRI.072.16.2020.JZ), dotyczące *zidentyfikowanych barier natury prawnej, regulacyjnej i nadzorczej dla rozwoju innowacji finansowych (FinTech)*, które w ocenie UKNF wiążą się z ochroną danych osobowych, uprzejmie przedstawiam następujące informacje odnoszące się do poszczególnych barier.

Na wstępie wskazuję, że organ nadzorczy doradza w sprawie aktów prawnych w zakresie w jakim mogą one mieć wpływ na prawa i wolności osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych (por. art. 57 ust. 1 lit c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku

z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.)¹, a zgodnie z prawem krajowym założenia i projekty aktów prawnych dotyczące danych osobowych są przedstawiane do zaopiniowania Prezesowi Urzędu (art. 51 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1781)).

Wiele ze wskazanych barier nie zostało popartych konkretnymi propozycjami regulacji, które mogłyby być przedstawione do zaopiniowania przez Prezesa UODO, w związku z czym organ nadzorczy nie ma możliwości odniesienia się do nich bez opisanego przez UKNF danego problemu. Należą do nich następujące bariery:

- **bariera 103 dotycząca Rekomendacji W, rekomendacji 12** - UKNF nie wskazuje o jakie dane niestandardowe chodzi – konieczne jest przekazanie projektowanych regulacji do których mógłby odnieść się organ nadzorczy;
- **bariera 104 dotycząca Rekomendacji W** - brak przekazanych zasad/rekomendacji w zakresie zasad przetwarzania danych osobowych w związku z modelami oceny ryzyka kredytowego i zdolności kredytowej przekazanych urzędowi nadzorcemu do analizy;
- **bariera 111 oraz bariera 131 dotycząca art. 6a Prawa bankowego** („liberalizacja przepisów”) - podmiotem zgłaszającym propozycję jest bank komercyjny, żaden resort nie przekazał projektu zmiany regulacji, do której UODO mógłby się odnieść (zaopiniować);
- **bariera 86 dotycząca art. 70a Prawa bankowego** (różnicowanie w regulacjach dotyczących analizy zdolności kredytowej) - nie przedstawiono konkretnych regulacji/przepisów, do których organ nadzorczy mógłby się odnieść. Warto wskazać, że tworzenie innowacyjnych rozwiązań technologicznych musi być związane z zapewnieniem odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych w celu zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych ;
- **bariera 102 dotycząca art. 70a Prawa bankowego** (zakres wyjaśnień dotyczących oceny zdolności kredytowej) - organ nadzorczy zgadza się, że konieczne jest wypracowanie jasnych wytycznych co do zakresu przekazanych klientowi danych. Dotychczas nie zostały przedstawione propozycje zmian legislacyjnych ani rekomendacje/wytyczne w ww. zakresie. Organ nadzorczy w piśmie z dnia 4 listopada 2019 r. (znak: ZSPR.027.414.2019.MW) ws. wyjaśnień dotyczących oceny zdolności kredytowej, skierowanym zarówno do Związku Banków Polskich, jak i UKNF wyraził

¹ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018 r., s. 2.

swoje zaniepokojenie dotyczące **braku terminu oraz zakresu danych jakie bank przekazuje kredytobiorcy;**

- **bariera 123 dotycząca poszerzenia kręgu podmiotów mających dostęp do Rejestru Dowodów Osobistych** – zgodnie z art. 68 ust. 4 ustawy o dowodach osobistych wymagane jest wykazanie interesu prawnego w celu uzyskania dostępu do RDO; w ocenie organu nadzorczego brak jest zatem uzasadnienia, aby bez wskazania konkretnych i odpowiednio uzasadnionych propozycji zmiany regulacji od właściwego resortu, poszerzyć katalog podmiotów uprawnionych do dostępu bez wykazania interesu prawnego (posiadających jedynie interes faktyczny);
- **bariera 139 dotycząca art. 17 rozporządzenia 2016/679 w odniesieniu do blockchain** – zgodnie z art. 25 RODO koniecznym jest odpowiednie zabezpieczenie danych, z drugiej strony domyślnie powinno przetwarzać się jedynie tylko te dane, które są adekwatne, stosowne i ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane (art. 5 ust. 1 lit. c) – zasada minimalizacji). W związku z powyższym, w przypadku korzystania z blockchainów konieczny jest odpowiedni dobór środków stosowanych do ochrony przetwarzanych danych. Organ nadzorczy wskazuje, że z uwagi na charakter technologii blockchain nie jest możliwe skuteczne realizowanie prawa wynikającego z art. 17 RODO, dlatego też należy zapewnić odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zabezpieczenia przetwarzania danych osobowych, które to środki pozwoliłyby na ograniczenie dostępu do danych.

Odnosząc się do **barier dotyczących chmury:**

- **bariera 51c dotycząca pojęcia poddostawcy w związku z Komunikatem UKNF z 23.01.2020** - organ nadzorczy zgadza się, że należy dookreślić pojęcia tak, aby jasno wynikały zasady dostępu do przetwarzanych informacji;
- **bariera 51g dotycząca zakresu stosowania Komunikatu UKNF z 23.01.2020** - organ nadzorczy wskazuje, że należy dookreślić zastosowanie przedmiotowego komunikatu tak, aby precyzyjnie wynikało kogo, na jakich zasadach i w jakim zakresie on dotyczy;
- **bariera 24 dotycząca zakresu stosowania Komunikatu UKNF z 23.01.2020** - nie przedstawiono regulacji dotyczących potrzeb sektora FinTech, do których organ nadzorczy mógłby się odnieść. Prezes UODO wskazuje, że podmioty korzystające z usług chmury obliczeniowej zobowiązane są zapewnić, aby dane osobowe przetwarzane w tej formule były odpowiednio zabezpieczone a przetwarzanie danych osobowych

odbywało się z poszanowaniem przepisów rozporządzenia 2016/679, w tym zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych.

W opinii 5/2012 Grupy Roboczej 29 w sprawie przetwarzania danych w chmurze obliczeniowej² wskazano, że legalność przetwarzania danych osobowych w chmurze zależy od przestrzegania podstawowych zasad prawa UE w zakresie ochrony danych: Mianowicie musi być zagwarantowana przejrzystość wobec osoby, której dane dotyczą, musi być przestrzegana zasada określenia i ograniczenia celu, a dane osobowe muszą być usunięte jak tylko ich przechowywanie nie jest już niezbędne. Ponadto należy wdrożyć odpowiednie środki techniczne i organizacyjne w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ochrony danych i bezpieczeństwa danych. Przedsiębiorstwa i organy administracji, które chcą skorzystać z usług przetwarzania danych w chmurze, powinny w pierwszej kolejności przeprowadzić szczegółową i dokładną analizę ewentualnych zagrożeń związanych z ryzykiem m.in. utraty czy nieuprawnionego dostępu do danych osobowych. Niezależnie od tego w jakiej formie przetwarza się dane osobowe, każdy administrator powinien dysponować odpowiednią przesłanką do przetwarzania danych osobowych w określonym celu. Rolą administratora jest dokonanie oceny, jakie dane osobowe są niezbędne do realizacji określonego celu (powinny być przetwarzane wyłącznie dane niezbędne do realizacji określonego celu). Dokonując takiej analizy należy wziąć pod uwagę zasadę minimalizacji danych.

Ponadto organ nadzorczy wskazuje, że uzasadnionym i pożądanym jest, aby tworzenie przepisów prawa przewidujących przetwarzanie danych, w tym z użyciem nowych technologii poprzedzone było dokonaniem oceny skutków dla ochrony danych. Art. 35 rozporządzenia 2016/679 stanowi o dokonywaniu – przed rozpoczęciem przetwarzania albo w związku z tworzeniem przepisów regulujących operację lub zestaw operacji przetwarzania – oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Taka ocena skutków ochrony danych powinna być dokonywana ze względu na rodzaj przetwarzania, w szczególności następującego przy użyciu nowych technologii, ale także gdy charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania z dużym prawdopodobieństwem mogą powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób. Zgodnie z art. 35 ust. 7 rozporządzenia 2016/679, ocena skutków zawiera co najmniej: systematyczny opis planowanych operacji przetwarzania i celów przetwarzania; ocenę, czy operacje są niezbędne oraz proporcjonalne w stosunku do celów; ocenę ryzyka naruszenia praw lub wolności podmiotów danych; środki planowane w celu zaradzenia ryzyku, w tym zabezpieczenia oraz środki i mechanizmy bezpieczeństwa, które mają zapewnić ochronę danych osobowych. Dokonywanie oceny skutków regulacji w związku z

² Opinia 5/12, 01037/12/PL WP 196

przyjmowaniem podstawy prawnej przetwarzania danych jest pożądane stosownie do art. 35 ust. 10 rozporządzenia 2016/679, celem wypracowania przepisów prawa odpowiadających przepisom ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

Organ nadzorczy poleca uwadze analizę wyroku TSUE z dnia 16 lipca 2020 r. o sygnaturze C-311/18 - Data Protection Commissioner przeciwko Facebook Ireland Ltd., Maximilian Schrems (tzw. sprawa Schrems II).

W przypadku pisemnego przekazania konkretnych i uzasadnionych propozycji zmian legislacyjnych związanych z ww. barierami, jeśli będą one związane z przetwarzaniem danych osobowych i uwzględniać będą poszanowanie zasad ich przetwarzania oraz zapewniać będą stosowanie rozporządzenia 2016/679, Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych deklaruje swoje eksperckie wsparcie.

Z poważaniem,

Z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Danych Osobowych
Dyrektor Departamentu
Orzecznictwa i Legislacji

Monika Krasieńska
/-podpisano elektronicznie/

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	231484.710907.1386943
Nazwa dokumentu	DOL.071.11.2020.do KNF odp. 14.09.pdf
Tytuł dokumentu	DOL.071.11.2020.do KNF odp. 14.09
Sygnatura dokumentu	
Data dokumentu	24.09.2020
Skrót dokumentu	EFCA7C3AACC296B987D468AE2A241551CCDD12C 5
Wersja dokumentu	1.0
Data podpisu	15.09.2020 09:25:17
Podpisane przez	Monika Krasieńska; UODO Dyrektor Departamentu Orzecznictwa i Legislacji

EZD 3.98.1.1.13741

Data wydruku: 25.09.2020

Autor wydruku: